

Rapport 2020:16

Väljarbeteende bland
kvinnor och män 2018 och 2019

Jakob Ahlbom

Valforskningsprogrammet

Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet

2020.12.15

www.gu.se/valforskningsprogrammet

Valforskningsprogrammets rapportserie

Sedan 1950-talet genomför forskare knutna till Valforskningsprogrammet i Göteborg empiriska undersökningar av hur den svenska demokratin mår och utvecklas. Rapportserien är vår viktigaste publikationskanal för att bidra till samhällets kunskapsförsörjning på demokratiområdet. Målsättningen är att sprida grundläggande fakta och forskningsresultat som rör val och väljarbeteende till en bred publik av forskare, studenter, journalister, politiker och allmänhet.

The SNES Program Report Series

Since the 1950s, the researchers associated with the Swedish National Election Studies Program at the Department of Political Science, University of Gothenburg, conducts empirical research on the well-being and development of the Swedish democracy. The Report Series is one of our main publication outlets. The aim is to publish basic facts and research results about elections and voting behavior to a broad audience of researchers, students, journalists, politicians and the public.

Citering:

Ahlbom, Jakob (2020). Väljarbeteende bland kvinnor och män 2018 och 2019. Valforskningsprogrammets rapportserie 2020:16. Göteborgs universitet: Statsvetenskapliga institutionen.

Redaktör för rapportserien:

Henrik Ekengren Oscarsson

Väljarbeteende bland kvinnor och män 2018 och 2019

JAKOB AHLBOM

Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet

Sammanfattning

I den här rapporten redovisas grundläggande könsuppdelad statistik över väljarbeteende i samband med riksdagsvalet 2018 och Europaparlamentsvalet 2019. I sju tabeller jämförs kvinnor och mäns partival, partitype, partianhängarskap, intresse, tidpunkt för beslut och viktiga frågor för partival. Resultaten är hämtade från de två senaste stora riksrepresentativa studier av väljare som Valforskningsprogrammet genomför i samband med val. De visar bland annat att kvinnor bestämde partivalet senare än vad män gjorde. Sverigedemokraterna fick ett mycket starkare röststöd bland män än kvinnor i båda valen, vilket speglar könsskillnader i betydelsen av sakfrågor som migration, miljö, välfärd och utbildning. För jämförelser av mäns och kvinnors väljarbeteende som går längre tillbaka i tiden hänvisas till kommande publikationer.

Abstract

In this report, we summarize results for female and male Swedish voters on key indicators of voting behavior such as party choice, time of voting decision, party switching, party identification, political interest and important issues for party choice. Data are from the most recent national election studies in Sweden, fielded in conjunction with the parliamentary election in September 2018 and the Swedish European parliamentary election in June 2019. Among other things, results show that women decided their party choice closer to the election than men. Furthermore, Sweden Democrats received a considerable stronger support among men than among women at both elections, reflecting gender differences in issue priorities concerning immigration, welfare, education and environment. In upcoming publications, we will present a more thorough analysis of the evolution of female and male voting behavior in Sweden.

Tabell 1 Partival bland kvinnor och män 2018/2019 (procent)
Party choice among women and men 2018/2019 (percent)

Partier	Valundersökningen 2018				Europaparlamentsvalundersökningen 2019			
	Samtliga	Kvinnor	Män	Δkv-m	Samtliga	Kvinnor	Män	Δkv-m
Vänsterpartiet	8,0	9,1	6,9	+2,2	6,8	8,3	5,5	+2,8
Socialdemokraterna	28,3	30,9	25,7	+5,2	23,4	24,8	22,1	+2,7
Centerpartiet	8,6	10,0	7,2	+2,8	10,8	13,0	8,7	+4,3
Liberalerna	5,5	5,3	5,7	-0,4	4,1	3,3	4,9	-1,6
Moderaterna	19,8	18,2	21,5	-3,3	16,8	14,8	18,8	-4,0
Kristdemokraterna	6,3	6,9	5,8	+1,1	8,6	8,8	8,5	+0,3
Miljöpartiet	4,4	5,4	3,4	+2,0	11,5	15,1	8,2	+6,9
Sverigedemokraterna	17,5	12,8	22,3	-9,5	15,4	10,5	20,0	-9,5
Feministiskt initiativ	0,5	0,7	0,3	+0,4	0,8	1,1	0,5	+0,6
Övriga	1,1	0,9	1,3	-0,4	1,7	0,4	3,0	-2,6
Summa	100,0	100,0	100,0	±0,0	100,0	100,0	100,0	±0,0
Antal svarande	9 646	4 802	4 844		2 970	1 482	1 488	

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningen 2018 och Europaparlamentsvalundersökningen 2019.
Kommentar: Data har viktats efter de officiella valresultaten i riksdagsvalet 2018 och europaparlamentsvalet 2019. Δkv-m står för differens mellan kvinnor och män i andel röstande på respektive parti. Resultaten är viktade efter de officiella valresultaten 2018 och 2019.

Tabell 2 Tidpunkt för röstningsbeslut bland kvinnor och män 2018/2019 (procent)
Time for voting decision among women and men 2018/2019 (percent)

Tidpunkt för beslut	Valundersökningen 2018				Europaparlamentsvalundersökningen 2019			
	Samtliga	Kvinnor	Män	Δkv-m	Samtliga	Kvinnor	Män	Δkv-m
Sista veckan före valet	34	38	29	+9	48	53	43	+10
Tidigare under sommaren	26	26	27	-1	22	20	24	-4
Visste sedan länge partival	40	36	44	-8	30	27	33	-6
Summa	100	100	100	±0	100	100	100	±0
Antal svarande	9 853	5 061	4 792		3 205	1 615	1 590	

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningen 2018 och Europaparlamentsvalundersökningen 2019.
Kommentar: Frågan lyder: "När bestämde du dig för vilket parti du skulle rösta på i årets riksdagsval?" I Europaparlamentsvalundersökningen har alternativet 'Jag bestämde mig på valdagen den 26 maj' adderats till kategorin 'Sista veckan före valet'. Δkv-m står för differens mellan kvinnor och män i andel svarande på respektive svarsalternativ.

Tabell 3 Partianhängarskap bland kvinnor och män 2018/2019 (procent)
Partisanship among women and men 2018/2019 (percent)

Anhängarskap	Valundersökningen 2018				Europaparlamentsvalundersökningen 2019			
	Samtliga	Kvinnor	Män	Δkv-m	Samtliga	Kvinnor	Män	Δkv-m
Partianhängare	27	25	29	-4	33	31	36	-5
Endast partipreferens	51	50	52	-2	53	53	53	±0
Saknar partipreferens	22	24	19	+6	14	16	11	+5
Summa	100	100	100	±0	100	100	100	±0
Antal svarande	6 940	3 383	3 557		3 749	1 893	1 856	

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningen 2018 och Europaparlamentsvalundersökningen 2019.
Kommentar: Frågan lyder: "Många känner sig som anhängare av ett bestämt parti. Men det finns ju också många som inte har någon sådan inställning till något av partierna. Brukar du själv betrakta dig som anhängare av något parti?" Svartalternativen till denna fråga är 'Ja', 'Nej' eller 'Vet inte/tveksam'. De som betecknas som "Partianhängare" ovan svarade 'Ja' på denna fråga. De som svarade 'Nej' eller 'Vet inte/tveksam' på frågan fick följdfrågan "Är det något parti som du ändå tycker dig stå närmre än de andra partierna?. De som på denna fråga specificerade ett parti betecknas som "Endast partipreferens" och de som inte specificerade något parti räknas till gruppen "Saknar partipreferens". Δkv-m står för differens mellan kvinnor och män i andel svarande på respektive svartalternativ.

Tabell 4 Politiskt intresse bland kvinnor och män 2018/2019 (procent)
Political interest among women and men 2018/2019 (percent)

Politiskt intresse	Valundersökningen 2018				Europaparlamentsvalundersökningen 2019			
	Samtliga	Kvinnor	Män	Δkv-m	Samtliga	Kvinnor	Män	Δkv-m
Mycket intresserad	15	12	18	-6	15	12	18	-6
Ganska intresserad	51	49	54	-7	50	47	53	-6
Inte särskilt intresserad	30	35	25	+10	30	34	25	+9
Inte alls intresserad	4	4	3	+1	5	7	4	+3
Summa	100	100	100	±0	100	100	100	±0
Antal svarande	10 722	5 241	5 481		4 076	2 039	2 037	

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningen 2018 och Europaparlamentsvalundersökningen 2019.
Kommentar: Frågan lyder: "Hur intresserad är du i allmänhet av politik?" Respondenten kunde välja mellan 'Mycket intresserad', 'Ganska intresserad', 'Inte särskilt intresserad', och 'Inte alls intresserad'. Dessa resultat är oviktade; för en viktad uppskattning av svenska folkets politiska intresse, se *Swedish Voting Behavior 1956-2018* (Oscarson & Holmberg 2020). Δkv-m står för differens mellan kvinnor och män i andel svarande på respektive svartalternativ.

Tabell 5 Politiskt förtroende bland kvinnor och män 2018/2019 (procent)
Political interest among women and men 2018/2019 (percent)

Förtroende för politiker	Valundersökningen 2018				Europaparlamentsvalundersökningen 2019			
	Samtliga	Kvinnor	Män	Δkv-m	Samtliga	Kvinnor	Män	Δkv-m
Mycket stort förtroende	2	2	3	-1	3	3	4	-1
Ganska stort förtroende	41	43	40	+3	41	43	38	+5
Ganska litet förtroende	44	45	43	+2	37	39	37	+2
Mycket litet förtroende	12	10	14	-4	19	15	21	-6
Summa	100	100	100	±0	100	100	100	±0
Antal svarande	6 971	3 568	3 403		3 930	1 945	1 985	

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningen 2018 och Europaparlamentsvalundersökningen 2019.
Kommentar: Frågan lyder: "Allmänt sett, hur stort förtroende har du för svenska politiker?" Δkv-m står för differens mellan kvinnor och män i andel svarande på respektive svartalternativ.

Tabell 6 Viktigaste fråga för partival bland kvinnor och män 2018/2019 (procent)
*Most important issue for party choice among women and men 2018/2019
(percent)*

Sakfrågor	Valundersökningen 2018				Europaparlamentsvalundersökningen 2019			
	Samtliga	Kvinnor	Män	Δkv-m	Samtliga	Kvinnor	Män	Δkv-m
Välfärd/Sjukvård	41	46	37	+9	6	7	5	+2
Integration/immigration	30	28	33	-5	31	30	32	-2
Utbildning	23	27	18	+9	1	1	1	±0
Miljö	18	21	14	+7	40	47	33	+14
Pension/Äldreomsorg	15	17	13	+4	1	1	1	±0
Lag och ordning	8	6	10	-4	6	4	7	-3
Skatter	7	6	9	-3	1	1	0	+1
Ekonomi	4	3	6	-3	5	3	7	-4
Demokrati/rättigheter	4	5	3	+2	8	12	4	+8
Sysselsättning	4	4	4	±0	1	1	1	±0
Jämställdhet	3	4	1	+3	4	7	1	+6
Fred/Försvar	3	2	4	-2	5	4	5	-1
Näringsliv	2	2	2	±0	0	0	0	±0
Offentlig mot privat sektor	2	2	2	±0	0	0	0	±0
Bostäder	2	2	1	+1	0	0	0	±0
Religion/Moral	2	3	1	+2	4	7	2	+5
EU/EMU	1	1	2	-1	15	13	18	-5
Jordbruk	1	1	1	±0	4	5	3	+2
Energi/Kärnkraft	1	0	1	-1	1	1	1	±0
Antal svarande	6899	3549	3350		3 382	1 704	1 678	

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningen 2018 och Europaparlamentsvalundersökningen 2019.
Kommentar: För valundersökningen 2018 lyder frågan: "Är det någon eller några frågor som är viktiga för dig när det gäller vilket parti du tänker rösta på i riksdagsvalet den 9 september? Vilken eller vilka frågor är det? Ange högst tre frågor." För europaparlamentsvalundersökningen 2019 lyder frågan "Var det någon eller några frågor som var viktiga för dig när det gäller vilket parti du röstade på i årets Europaparlamentsval den 26 maj? Vilken eller vilka frågor var det? Ange högst tre frågor." Δkv-m står för differens mellan kvinnor och män i andel svarande på respektive svarsalternativ.

Tabell 7 Partibyte bland kvinnor och män 2018/2019 (procent)
Vote switching among women and men 2018/2019 (percent)

Stabilitet i partival	Valundersökningen 2018				Europaparlamentsvalundersökningen 2019			
	Samtliga	Kvinnor	Män	Δkv-m	Samtliga	Kvinnor	Män	Δkv-m
Stabila väljare	62	60	65	-1	33	36	30	+6
Partibytare	38	40	35	+3	67	64	70	-6
Summa	100	100	100	±0	100	100	100	±0
Antal svarande	8 322	3 568	3 403		2 826	1 398	1 428	

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningen 2018 och Europaparlamentsvalundersökningen 2019.

Kommentar: I analysen från Riksdagsvalet 2018 ingår uppgifter om partival i föregående val (paneluppgift från föregående val, kompletterat med minnesdata för de som inte ingår i det bakåtgående panelsteget. För Europaparlamentsvalundersökningen avser "partibytare" att respondenterna uppgivit att de skulle röstat på ett annat parti vid ett tänkt samtida riksdagsval än vad de gjorde i Europaparlamentsvalet. Δkv-m står för differens mellan kvinnor och män i andel svarande på respektive svarsalternativ. Resultaten är viktade efter de officiella valresultaten.

Det svenska Valforskningsprogrammet finns vid Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg. Sedan tidigt 1950-tal ägnar vi oss hängivet åt empiriska studier av opinionsbildning, val och väljarbeteende och av tillståndet och utvecklingen av den svenska representativa demokratin.

Syftet med forskningen är bland annat att förklara varför väljare röstar som de gör och varför val slutar som de gör. Vi spårar och följer trender i svensk valdemokrati och gör jämförelser med utvecklingen i andra länder.

Professor Henrik Ekengren Oscarsson leder det svenska Valforskningsprogrammet.

